

Advies nr. 23/2020 van 13 maart 2020

Betreft: Advies m.b.t een wetsvoorstel tot wijzigingen van diverse bepalingen met het oog op het aanstellen van gemeenschapswachten voor het in real time bekijken van de beelden van de bewakingscamera's op de openbare weg (CO-A-2020-014)

De Gegevensbeschermingsautoriteit (hierna de "Autoriteit");

Gelet op de wet van 3 december 2017 *tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit*, inzonderheid op artikelen 23 en 26 (hierna "WOG");

Gelet op de Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 *betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG* (hierna "AVG");

Gelet op de wet van 30 juli 2018 *betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens* (hierna "WVG");

Gelet op het verzoek om advies van de heer Patrick Dewael, Voorzitter van de Kamer van Volksvertegenwoordigers, ontvangen op 27/01/2020;

Gelet op het verslag van mevrouw Alexandra Jaspar, Directeur van het Kenniscentrum van de Gegevensbeschermingsautoriteit ;

Brengt op 13 maart 2020 het volgend advies uit:

I. VOORWERP VAN DE AANVRAAG

1. Het wetsvoorstel *tot wijzigingen van diverse bepalingen met het oog op het aanstellen van gemeenschapswachten voor het in real time bekijken van de beelden van de bewakingscamera's op de openbare weg*, (hierna het voorstel) strekt ertoe om de mogelijkheid te bieden om gemeenschapswachten in te zetten om de beelden van bewakingscamera's op de openbare weg in real time te bekijken. Daartoe worden respectievelijk de wet van 21 maart 2007 *tot regeling van de plaatsing en het gebruik van bewakingscamera's* (hierna de camerawet) en de wet van 15 mei 2007 *tot instelling van de functie van gemeenschapswacht, tot instelling van de dienst gemeenschapswachten en tot wijziging van artikel 119bis van de nieuwe gemeentewet* (hierna wet gemeenschapswachten), gewijzigd.

2. Momenteel kunnen alleen de volgende categorieën van personen beelden van bewakingscamera's in real time kunnen bekijken: agenten van politie, personeelsleden van het administratief en logistiek kader van de politiediensten en militairen die ter beschikking werden gesteld van deze diensten¹.

3. Ingevolge de voorgenomen aanpassingen komen voortaan ook gemeenschapswachten in aanmerking om beelden in real time te bekijken. Daarnaast behoudt de wetgever zich het recht voor om in de toekomst ook nog andere categorieën van personeelsleden toe te laten om in real time te kijken.

II. ONDERZOEK VAN DE AANVRAAG

Wijziging van de wet gemeenschapswachten

4. Het takenpakket van de gemeenschapswachten zoals vastgesteld door artikel 3, § 1, van de wet gemeenschapswachten, wordt uitgebreid tot het in real time bekijken van de beelden van bewakingscamera's die geplaatst zijn in niet besloten plaatsen overeenkomstig artikel 5, § 4, eerste lid, van de camerawet (artikel 2 van het voorstel).

---

¹ Zie artikel 1 van het koninklijk besluit van 9 maart 2014 *tot aanwijzing van de categorieën van personen die bevoegd zijn om in real time beelden te bekijken van de bewakingscamera's die in niet-besloten plaatsen geïnstalleerd zijn, en tot bepaling van de voorwaarden waaraan deze personen moeten voldoen*, genomen ter uitvoering van artikel 5, § 4, tweede lid, van de camerawet).

5. Naar aanleiding van de redactie van het koninklijk besluit van 9 maart 2014, bracht de rechtsvoorganger van de Autoriteit, de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer, 2 adviezen uit over de ontwerp teksten ervan, namelijk de adviezen nr. 04/2008 en nr. 50/2013. In de 2 voor advies voorgelegde ontwerp teksten, werden de gemeenschapswachten vermeld als categorie van personen die in aanmerking kwam om in real time beelden van bewakingscamera's te bekijken. In beide gevallen adviseerde de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer gunstig²:

"Overeenkomstig artikel 3 van de gemeenschapswachtenwet is de dienst belast met veiligheids –en preventieopdrachten, gericht op het verhogen van het veiligheidsgevoel van de burgers en het voorkomen van openbare overlast en criminaliteit door middel van bepaalde activiteiten. Artikel 4 van de gemeenschapswachtenwet bepaalt verder dat de dienst haar activiteiten organiseert op de openbare weg en openbare plaatsen die deel uitmaken van het grondgebied van een organiserende gemeente. In haar advies 31/2006 stelde de Commissie dat het toezicht op de openbare weg, hetgeen een verregaand toezicht uitmaakt en normaliter is voorbehouden aan de politiediensten, niet zomaar aan iedereen kan worden toevertrouwd. Gelet op het feit dat deze bevoegdheid aan de gemeenschapswachten (gedeeltelijk) wordt toevertrouwd door de gemeenschapswachtenwet, is de aanduiding van deze groep om real time camerabeelden van de niet besloten plaats te bekijken, te verantwoorden".

6. De Autoriteit treedt deze zienswijze bij. Ze benadrukt evenwel dat dit in real time bekijken van de beelden uitsluitend moet gebeuren in functie van hen door artikel 3 van de wet gemeenschapswachten toegekende bevoegdheden.

7. Het koninklijk besluit van 9 maart 2014 regelt de vorming van de personen die in real time beelden van bewakingscamera's bekijken. Vermits dit besluit zal verdwijnen, worden de erin voorzien vormingsvereisten geïncorporeerd in artikel 10 van de wet gemeenschapswachten (artikel 3 van het voorstel) dat bekwaamheidsvereisten voor gemeenschapswachten bevat. De Autoriteit neemt hiervan akte.

Wijziging van de camerawet

8. Door artikel 4 van het voorstel wordt het tweede lid van artikel 5 § 4, van de camerawet vervangen. Hierdoor verdwijnt de wettelijke basis van het koninklijk besluit van 9 maart 2014.

---

² Uiteindelijk werden de gemeenschapswachten niet opgenomen in het koninklijk besluit van 9 maart 2014.

Voortaan zal de wet bepalen aan welk personeel het bekijken van beelden van bewakingscamera's in real time mag toevertrouwd worden.

9. De Autoriteit vestigt er de aandacht op dat de wetgever bij het bepalen van personeel dat in aanmerking komt, zal moeten nagaan in hoeverre het doeleinde van de bewakingscamera's zoals vastgesteld in artikel 3 van de camerawet past binnen de bevoegdheden van het personeel dat zal worden aangewezen.

10. Daarnaast onderlijnt de Autoriteit nogmaals het intrusieve karakter van bewakingscamera's. Het minste dat mag geëist worden van personen die in real time beelden bekijken, is dat zij een verplichte opleiding hebben gevolgd zodat zij hun taak met voldoende kennis van zaken kunnen uitvoeren. In die opleiding moet een bijzondere aandacht worden besteed aan de problematiek van gegevensverwerking. De Autoriteit dringt erop aan dat deze vereiste uitdrukkelijk in het voorstel wordt opgenomen.

**OM DEZE REDENEN,
de Autoriteit**

adviseert om:

in het voorstel een verplichte opleiding op te nemen voor personen die in real time beelden van bewakingscamera's bekijken (punt 10).

(get.) Alexandra Jaspar
Directeur van het Kenniscentrum